

Volumeontwikkelingen voorjaar 2024

Duiding van ontwikkelingen
in de sociale zekerheid

UWV Kennisverslag 2024-3

Frank Schreuder, Marijn Verdenius en Menno de Vries

Volumeontwikkelingen voorjaar 2024

In 2023 is het aantal WIA-aanvragen sterk toegenomen, wat heeft geleid tot 9% meer toekenningen. Voor 2024 verwachten we een beperkte groei.

Samenvatting

In dit volumenummer gaan we in op de ontwikkeling van het aantal WW-uitkeringen, de ontwikkeling van de aanvragen voor en de instroom in de WIA, en de veranderingen in de Ziektewet en Wazo.

De economie groeide vorig jaar nauwelijks, maar door de krappe arbeidsmarkt bleef de werkloosheid laag. Het aantal WW-uitkeringen was eind 2023 8% hoger dan een jaar eerder. Bij de WIA zagen we in 2023 een stijging van het aantal aanvragen met 15%. De instroom in de WIA is met 9% toegenomen. Belangrijke verklarende factoren zijn de groei van de werkgelegenheid en de stijging van de pensioenleeftijd, waardoor meer mensen langer deelnemen aan de arbeidsmarkt en er dus ook meer mensen verzekerd zijn voor de WIA. De invoering van de vereenvoudigde WIA-claimbeoordeling van 60-plussers is ook een belangrijke factor. Deze zogeheten 60-plusmaatregel heeft onder andere tot gevolg dat er meer aanvragen worden toegekend. Bij de Ziektewet was er een duidelijke daling van het aantal ziekmeldingen in 2023. Het is de verwachting dat het aantal ziekmeldingen in 2024 ongeveer gelijk blijft aan 2023. De daling werd voor een groot deel veroorzaakt door een combinatie van wijzigingen in de uitzendsector. Verder nam het aantal meldingen voor Wazo/BOV (betaald ouderschapsverlof) nog erg toe in 2023. We nemen aan dat dit vooral komt omdat het nog een relatief nieuwe verlofregeling betreft en dat deze toename verder doorzet in 2024.

Dit zijn de belangrijkste volumeontwikkelingen:

- Het aantal WW-uitkeringen neemt sinds augustus 2023 langzamerhand toe. Door de aanhoudend krappe arbeidsmarkt blijven de werkloosheid en het aantal WW-uitkeringen relatief laag. Eind december 2024 verwachten we 173.200 lopende WW-uitkeringen.
- Het aantal aanvragen voor een WIA-uitkering is in 2023 sterk gegroeid (15%), met name in het vierde kwartaal (21%). De stijging in het vierde kwartaal zien we vooral bij de vrouwen en de leeftijdscategorie tot 40 jaar. Het aantal aanvragen vanuit de sectoren onderwijs, openbaar bestuur en zorg & welzijn zijn in verhouding het meest toegenomen.
- In 2023 steeg de WIA-instroom met 9% ten opzichte van een jaar eerder. We verwachten dat de WIA-instroom in 2024 met 0,6% toeneemt en uitkomt op iets meer dan 60.000 uitkeringen.
- Het aantal ziekmeldingen bij UWV in 2023 was – zoals verwacht – redelijk laag vergeleken met de voorgaande jaren. Er was sprake van een daling met circa 160.000, van 554.400 in 2022 naar 393.700 in 2023. Er waren in 2023 77% minder ziekmeldingen van uitzendkrachten. Voor 2024 verwachten we een stabilisatie van het totaal aantal ziekmeldingen rond de 392.000 door onder andere de wijzigingen in de uitzendsector.

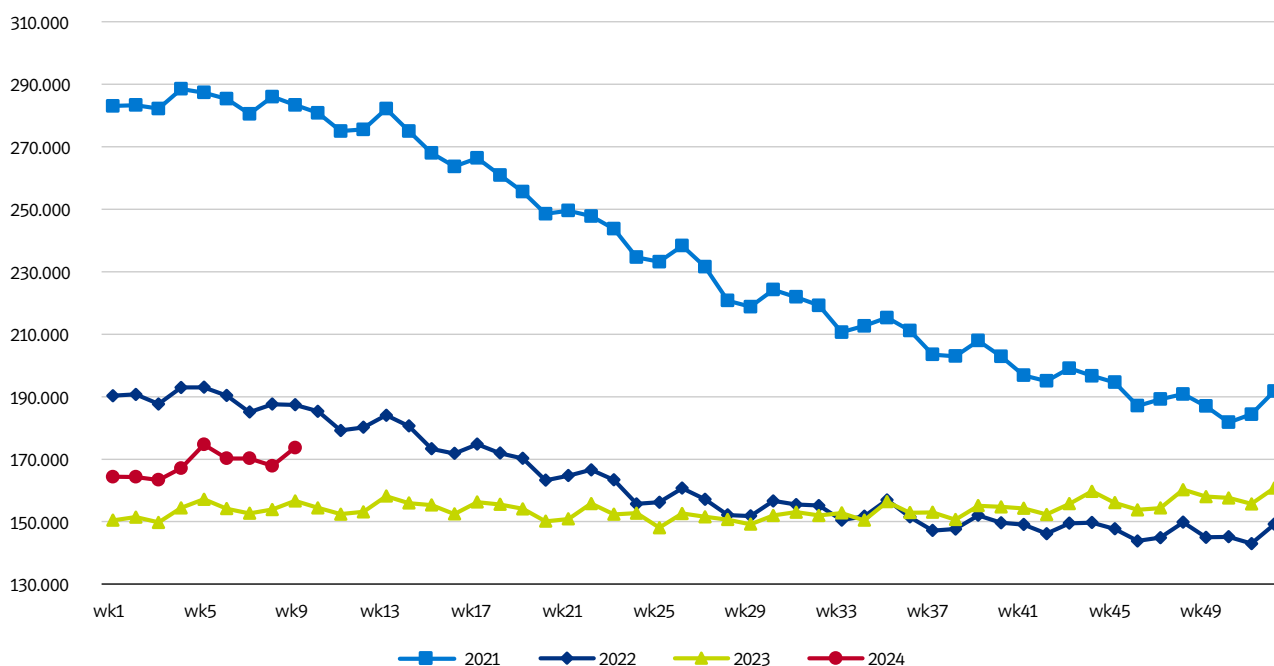
Volumeontwikkelingen onder de loep

Twee keer per jaar publiceert UWV een kennisverslag over de volumeontwikkelingen van de socialezekerheidswetten die onder de verantwoordelijkheid van UWV vallen. Dat doen we in het voorjaar bij het verschijnen van het UWV jaarverslag en in het najaar bij het verschijnen van het UWV achtmaandenverslag. In dit kennisverslag beschrijven we de ontwikkelingen bij de WW, WIA, Ziektewet en Wazo in 2023 en 2024. De belangrijkste kengetallen staan in tabel 2.

Aantal WW-uitkeringen stijgt na periode van stabilisatie

De Nederlandse economie kwam in 2023 in rustiger vaarwater na de turbulente periode tijdens en direct na de coronapandemie. Toen de contactbeperkende maatregelen definitief werden beëindigd en de economie weer helemaal open kon, nam de vraag naar arbeid zo snel toe dat het aanbod het tempo niet kon bijbenen. Dat leidde tot een oververhitte economie en grote krapte op de arbeidsmarkt. De oorlog tussen Rusland en Oekraïne zorgde voor een nieuwe dreiging voor de wereldeconomie. Het directe gevolg van de oorlog was dat de energieprijzen sterk toenamen en al snel werden ook andere producten duurder. Als gevolg daarvan daalden de koopkracht en het vertrouwen van bedrijven en consumenten. De Europese Centrale Bank moest diverse malen ingrijpen om de hoge inflatie te beteugelen. De economie is in 2023 korte tijd in een recessie beland, maar over heel 2023 groeide de economie met 0,1%. De krapte op de arbeidsmarkt is weliswaar afgenomen, maar bleef zeer hoog in 2023.¹ De goede kansen op werk hebben ervoor gezorgd dat het aantal WW-uitkeringen lange tijd zeer laag en stabiel bleef, maar vanaf augustus 2023 zien we het aantal uitkeringen langzaam stijgen (zie figuur 1, vanaf week 34). Eind februari 2024 (week 9) werden er 173.700 uitkeringen geteld en dat is 11% meer dan in week 9 van 2022.

Figuur 1 Ontwikkeling aantal lopende WW-uitkeringen per week, 2021–februari 2024

Toekomstige ontwikkelingen in de WW

Volgens het Centraal Planbureau (CPB)² trekt de economie in 2024 aan met een groei van 1,1%. Dat komt door de verbeterde koopkracht van consumenten. De inflatie neemt af, de lonen stijgen en de overheid heeft maatregelen genomen om de koopkracht te verbeteren, zoals de verhoging van het minimumloon in 2023. Het expansieve begrotingsbeleid van de overheid, zoals uitgaven voor de energietransitie en het klimaatfonds, draagt ook bij aan de economische groei.

¹ UWV berekent de spanningsindicator door het geschatte aantal openstaande vacatures te delen door het aantal personen dat op hetzelfde moment korter dan zes maanden WW ontvangt. Bij een indicator van 4 of hoger spreken we van een zeer krappe arbeidsmarkt: er zijn dan vier vacatures per persoon die korter dan zes maanden WW ontvangt.

² CPB (2024). *Centraal Economisch Plan 2024*. Den Haag.

De werkgelegenheid groeit volgens het CPB gematigd in 2024. De werkloosheid zal licht toenemen, maar blijft relatief laag. In 2023 was 3,5% van de beroepsbevolking werkloos en in 2024 is dat 3,7%. Het gevolg is dat de krapte op de arbeidsmarkt weliswaar minder wordt, maar op een hoog niveau blijft. Op basis van deze ontwikkelingen verwachten wij een toename van het aantal WW-uitkeringen in 2024 (zie tabel 2). Het aantal uitkeringen zal eind december 2024 naar verwachting uitkomen op 173.200 uitkeringen. Ten opzichte van december 2023 is dat een groei van 7,7%. Ondanks de stijging is dat nog altijd een zeer laag niveau in verhouding tot de beroepsbevolking.

Sterke toename WIA-aanvragen in 2023

In 2023 heeft UWV 84.550 aanvragen voor een WIA-uitkering ontvangen. Ten opzichte van een jaar eerder zijn dat er 11.000 meer, ofwel een toename van 15%. Vooral het vierde kwartaal is afwijkend. Er werden 21% meer aanvragen geregistreerd dan in het vierde kwartaal van 2022 (zie figuur 2a). Daarbij moet worden opgemerkt dat de stijging vertekend wordt doordat er in 2022 relatief weinig aanvragen waren. Het aantal aanvragen is de afgelopen jaren sterk beïnvloed door de coronapandemie. In 2021 werden er relatief veel aanvragen ingediend, met name door mensen die geen werkgever hebben en daarom gebruikmaken van de Ziektewet als vangnet. UWV vervult voor hen de arborol. Deze zogeheten vangnetters hadden tijdens de lockdowns minder kans om een nieuwe werkgever te vinden en UWV kon deze mensen vanwege de coronabeperkingen minder ondersteuning bieden. Daarnaast had hun sociale isolement een negatieve impact op herstel en waren de wachttijden in de zorg langer. Deze factoren hebben geleid tot een langduriger verblijf in de Ziektewet en meer WIA-aanvragen.³ Het jaar daarop daalde het aantal aanvragen met 6%. De beperkingen op de arbeidsmarkt waren grotendeels voorbij en dat had een positieve uitwerking op de vangnetgroep.

Als we inzoomen op het vierde kwartaal van 2023 en dat vergelijken met het vierde kwartaal een jaar eerder, dan valt op dat de stijging zich in specifieke groepen voordoet. Zo is de toename bij vrouwen (26%) bijna tweemaal zo hoog als bij mannen (15%). Voor alle leeftijdsgroepen geldt dat de groei bij vrouwen hoger is dan bij mannen. Het aantal aanvragen van mannen en vrouwen tot 40 jaar is het meest gegroeid. Bij mannen en vrouwen tot 40 jaar die een WIA-uitkering toegekend krijgen in de periode januari tot en met augustus 2023, heeft gemiddeld genomen ongeveer 60% een psychische aandoening. Informatie over de diagnose van de aanvragers uit het vierde kwartaal van 2023 is op het moment van schrijven nog niet beschikbaar.

De sector waar de aanvragers twee jaar eerder werkten is bekend. Figuur 2b laat de ontwikkeling zien van de zes grootste sectoren, gemeten naar de omvang van het aantal aanvragen in het vierde kwartaal van 2023, en van de overige sectoren. De zes grootste sectoren vertegenwoordigen samen 61% van de aanvragen.

Het aantal aanvragen in het onderwijs is sterk opgelopen (47%), zowel bij de mannen (30%) als bij de vrouwen (52%). Uit het openbaar bestuur komen ook relatief veel aanvragen binnen (29%), gevolgd door zorg & welzijn (25%) en uitzendbureaus & arbeidsbemiddeling (21%). Het aantal aanvragen vanuit zorg & welzijn is in absolute aantallen het meest toegenomen. In het vierde kwartaal van 2022 kwamen 4.080 aanvragen van (voormalige) werknemers uit die sector. In het vierde kwartaal van 2023 ging het om 5.100 aanvragen, een toename van 1.020 aanvragen.

In de meeste sectoren steeg het aantal vrouwelijke aanvragers meer dan het aantal mannelijke. De detailhandel vormt hierop een uitzondering. In absolute aantallen is de stijging bij de mannen in deze sector echter beperkt, omdat er in verhouding weinig mannen in de detailhandel werken.

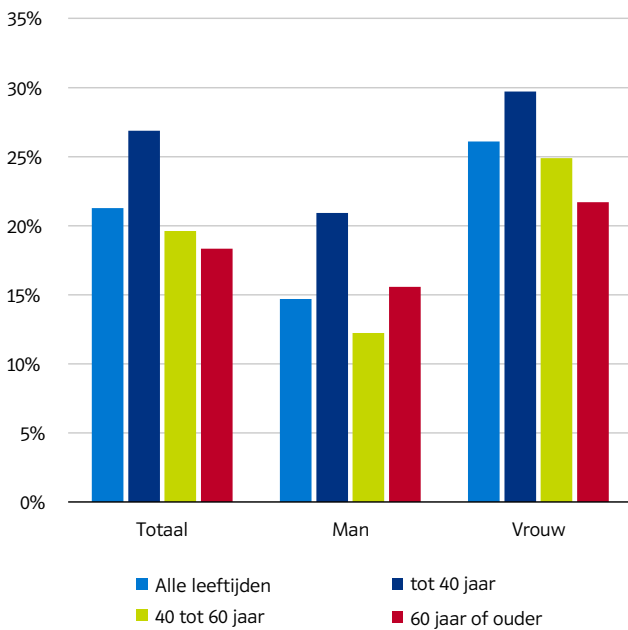
De werkdruk in het onderwijs, het openbaar bestuur en zorg & welzijn kan een oorzaak zijn voor het hoge aantal aanvragen vanuit deze sectoren. Het gemiddelde ziekteverzuim voor alle beroepsgroepen is 5,2% in 2022.

³ Berendsen, E., Deursen, C. van, Gerritsen, C. & Lammers, M. (2022). *Extra WIA-stijging 2021. Corona en andere factoren die hierbij een rol spelen*. Amsterdam: UWV.

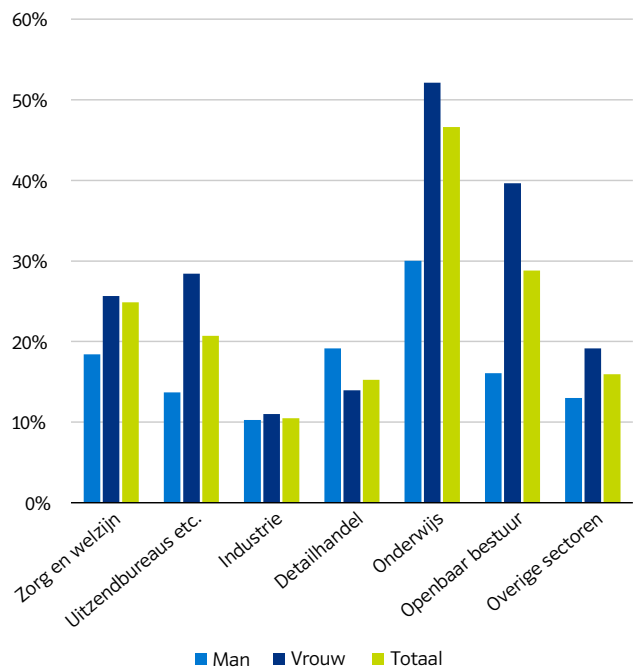
Werknemers met zorg- of welzijnsberoepen hebben het hoogste ziekteverzuimpercentage (7,3%), gevolgd door die in het openbaar bestuur, de veiligheid en de juridische beroepen (6,2%) en pedagogische beroepen (5,9%).⁴ De mentale belasting is hoog in deze beroepsgroepen, blijkt uit de Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2022⁵: 59% van de werknemers met een pedagogisch beroep zegt behoefte te hebben aan maatregelen om de werkdruk tegen te gaan. Bij zorg- en welzijnsberoepen gaat het om 55% van de werknemers en in het openbaar bestuur om 45% van de werknemers die behoefte heeft aan maatregelen. Het gemiddelde onder alle werknemers is 41%. Deze cijfers hebben betrekking op 2022. Over het jaar 2023 zijn nog geen cijfers beschikbaar.

Figuur 2 Groei aantal WIA-aanvragen vierde kwartaal 2023 t.o.v. vierde kwartaal 2022

a) Naar leeftijdsklasse en geslacht

b) Naar sector (SBI)⁶ en geslacht

Stijging nieuwe WIA-uitkeringen gematigder

Het aantal nieuwe WIA-uitkeringen is met 9% toegenomen. Om de verandering van de instroom te verklaren, onderscheiden we drie groepen die soms ook met elkaar samenhangen:⁷

- Structurele factoren. De belangrijkste daarvan zijn de groei van het aantal WIA-verzekerden (mensen met een dienstverband en WW-gerechtigden) en de stijging van de pensioenleeftijd.
- Maatschappelijk ingrijpende gebeurtenissen, zoals corona.
- Factoren die gerelateerd zijn aan veranderingen in de uitvoering. Gedacht kan worden aan het aantal voorschotuitkeringen en de verandering van het toekenningspercentage door de 60-plusmaatregel.

In tabel 1 is de bijdrage aan de instroommutatie van de verschillende factoren opgenomen.

⁴ CBS StatLine. *Ziekteverzuim volgens werknemers; beroep*. Geraadpleegd op 29 maart 2024.

⁵ CBS/TNO (2022). *Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2022*.

⁶ Standaard Bedrijfsindeling volgens het Handelsregister van de Kamer van Koophandel.

⁷ Voor een nadere toelichting van de factoren zie ook Berendsen, E. & Rijnsburger, P. (2021). *Volumeontwikkelingen voorjaar 2021*.

UWV Kennisverslag 2021-4. Amsterdam: UWV; Berendsen, E., Deursen, C. van, Gerritsen, C. & Lammers, M. (2022). *Extra WIA-stijging 2021. Corona en andere factoren die hierbij een rol spelen*. Amsterdam: UWV.

Structurele factoren zorgen voor meer instroom in de WIA

Een aantal structurele factoren zorgt voor een verhoging van de WIA-instroom:

- De werkgelegenheid is in 2021 flink gegroeid, nadat de coronapandemie de arbeidsmarkt in 2020 deels op slot had gezet. Het aantal verzekerden voor de WIA nam daardoor toe. Omdat er voor de WIA twee jaar wachttijd geldt, zorgt deze conjuncturele ontwikkeling twee jaar later, in 2023, voor een toename van de instroom.
- De pensioenleeftijd ging in 2023 omhoog naar 66 jaar en 10 maanden, wat eveneens tot meer verzekerden leidt en daardoor meer WIA-instroom.
- De structurele factoren zorgen gezamenlijk voor een toename van 1.610 nieuwe uitkeringen in 2023.

Naast de structurele factoren zijn er ook andere factoren die invloed hebben op de instroom in de WIA. Ten eerste heeft de coronapandemie ervoor gezorgd dat mensen ziek worden als gevolg van corona. In 2022 kregen bijna 1.800 mensen een WIA-uitkering met corona als eerste ziektebeeld. In 2023 was die toename 810.

Tabel 1 Verklaring mutatie WIA-instroom 2023-2024 (afgeronde cijfers)

	2023	2024 (raming)
Instroom	59.690	60.060
Mutatie ten opzichte van 1 jaar eerder	4.880	360
Bijdrage door structurele factoren	1.610	1.030
Bijdrage door corona	810	0
Bijdrage door uitvoeringsgerelateerde factoren, waarvan:	1.720	-670
- verandering in het toekenningspercentage	2.160	0
- verandering in het aantal voorschotten	-440	-670
Overige/onbekende oorzaken	740	0

60-plusmaatregel zorgt voor meer toekenningen en minder voorschotten

UWV kampt al jaren met een beperkte verzekeringsartsencapaciteit, waardoor de achterstanden bij de sociaal-medische beoordelingen steeds groter werden. Om ervoor te zorgen dat mensen minder lang op een beoordeling hoeven te wachten, zijn verschillende maatregelen genomen. Een van de maatregelen is de vereenvoudigde WIA-claimbeoordeling voor 60-plussers. Om de instroom in de WIA te duiden is ook de invloed van deze maatregel van belang. De 60-plusmaatregel is in oktober 2022 ingevoerd en loopt tot en met 31 december 2024.

De 60-plusmaatregel houdt in dat 60-plussers die een WIA-uitkering aanvragen zo veel mogelijk een vereenvoudigde beoordeling krijgen, waarbij een arbeidsdeskundige vaststelt of er recht is op een WIA-uitkering. Dat gebeurt op basis van schriftelijke informatie. De verzekeringsarts wordt alleen ingezet als de WIA-aanvrager duurzaam geen arbeidsmogelijkheden heeft. Het gevolg van de vereenvoudigde beoordeling is dat aanvragen van 60-plussers vaker worden toegekend dan bij de 'normale' beoordeling. In 2023 is bijna 90% van de aanvragen van 60-plussers toegekend. In de periode januari tot en met september 2022 was dit ongeveer 80%. Het gestegen toekenningspercentage zorgt voor 2.160 extra uitkeringen in 2023.

Mensen die meer dan 8 weken op hun WIA-claimbeoordeling moeten wachten, hebben recht op een voorschot. Sinds eind 2019 nam het aantal voorschotten sterk toe door de beperkte verzekeringsartsencapaciteit. Daarnaast zorgden de contactbeperkende maatregelen tijdens de coronapandemie in 2020 en 2021 ervoor dat er nauwelijks spreekuren mogelijk waren. Hoewel dit in 2023 niet meer speelt, zijn de problemen in de uitvoering niet voorbij. Het aandeel voorschotten is hoog vergeleken met de jaren vóór corona: bijna 51% in 2022, terwijl in 2019 13% van de toekenningen een voorschot was. Voorschotten worden geteld als nieuwe uitkeringen. Dat geldt dus ook voor voorschotten van mensen van wie de aanvraag uiteindelijk wordt afgewezen (ongeveer 25%). Meer voorschotten betekent daarom meer instroom. De gevolgen van de stijging van het aandeel voorschotten voor

het aantal lopende WIA-uitkeringen is beperkt, omdat de voorschotten meestal binnen enkele maanden beëindigd worden. De voorschotten zijn daarmee vooral een administratieve vertekening: het betekent niet dat meer mensen arbeidsongeschikt worden.

In 2023 nam het aandeel voorschotten voor het eerst sinds 2019 af. Het aandeel voorschotten was 43% en dat is bijna 8 procentpunt minder dan in 2022. Minder voorschotten betekent dat er ook minder voorschottoekenningen naderhand afgewezen worden (-440). De afname van het aantal voorschotten was vooral het gevolg van de 60-plusmaatregel. Omdat de meeste WIA-aanvragen van 60-plussers door deze maatregel sneller worden afgehandeld, worden er ook minder voorschotten verstrekt.

Een deel van de mutatie in 2023 kunnen we niet verklaren. Wanneer er meer informatie over de claimbeoordeling beschikbaar is, zullen we hier nader onderzoek naar doen. Mogelijk spelen keuzes die UWV heeft gemaakt in de uitvoering een rol.

Het aantal nieuwe uitkeringen is minder gestegen dan het aantal WIA-aanvragen. Dat komt enerzijds doordat de ontwikkeling van de aanvragen met vertraging doorwerkt in de toegekende uitkeringen. Anderzijds wordt de groei van het aantal toekenningen niet alleen bepaald door het aantal aanvragen, maar ook door factoren die gerelateerd zijn aan veranderingen in de uitvoering. De 60-plusmaatregel heeft bijvoorbeeld invloed op het aantal nieuwe uitkeringen, maar niet op het aantal aanvragen. Structurele factoren en maatschappelijk ingrijpende gebeurtenissen zoals corona hebben wel invloed op zowel de aanvragen als de toekenningen, maar de mate van invloed kan verschillen.

Verwachtingen voor de ontwikkeling van de WIA-instroom in 2024

De instroom in de WIA is met 9% toegenomen in 2023, dit jaar verwachten we een beperkte groei van 0,6%. Structurele factoren zorgen in 2024 voor meer instroom. Dat komt met name door de stijging van de pensioenleeftijd. Ook de werkgelegenheids groei in 2022 zorgt voor meer instroom in de WIA. De maatregelen die UWV inzet om de problemen rond de sociaal-medische beoordelingen op te lossen hebben juist een verlagend effect. Naar verwachting zal het aantal voorschotten door de 60-plusmaatregel in 2024 verder afnemen en daardoor ook de instroom. Het effect dat de vereenvoudigde beoordeling tot meer toekenningen leidt, veronderstellen we in 2024 even groot als in 2023 en heeft daarom geen effect op de mutatie van de instroom. Verder gaan we ervan uit dat het aantal toekenningen als gevolg van de diagnose corona niet verder toeneemt, maar ook niet afneemt in 2024.

Ontwikkelingen in de Ziektewet

De Ziektewet is het vangnet voor mensen die ziek worden en geen werkgever (meer) hebben, zoals flexwerkers en zieke WW-gerechtigden. Het aantal ziekmeldingen bij UWV is daarom erg gevoelig voor veranderingen in werkloosheid, de uitzendsector en andere sectoren met veel flexwerkers. In 2023 zagen we door een combinatie van factoren dan ook een grote daling van het aantal binnengekomen ziekmeldingen: in totaal zo'n 29%. Een deel hiervan is veroorzaakt door het wegvallen van de corona-invloed en de aanhoudend lage werkloosheid. De belangrijkste aanleidingen zijn wijzigingen in de uitzendsector die voor een grote daling in het aantal ziekmeldingen van uitzendkrachten uit de categorie flexwerkers heeft gezorgd.

Grote daling aantal toegekende ziekmeldingen vanuit uitzendkrachten

In het voorgaande UWV Kennisverslag over volumeontwikkelingen⁸ lichtten we al toe dat er in 2023 enkele grote wijzigingen zijn geweest in de uitzendsector. Deze wijzigingen hebben vooral invloed op het aantal ziekmeldingen en uitkeringen van de uitzendkrachten.

- Per 1 januari 2023 kozen meerdere grote uitzendbureaus voor het eigenrisicodragerschap voor de Ziektewet. De ziekmeldingen van deze uitzendkrachten leiden niet meer tot een Ziektewet-toekenning.

⁸ Berendsen, E., Verdenius, M. & Vries, M. de (2023). Volumeontwikkelingen najaar 2023. [UWV Kennisverslag 2023-8](#). Amsterdam: UWV.

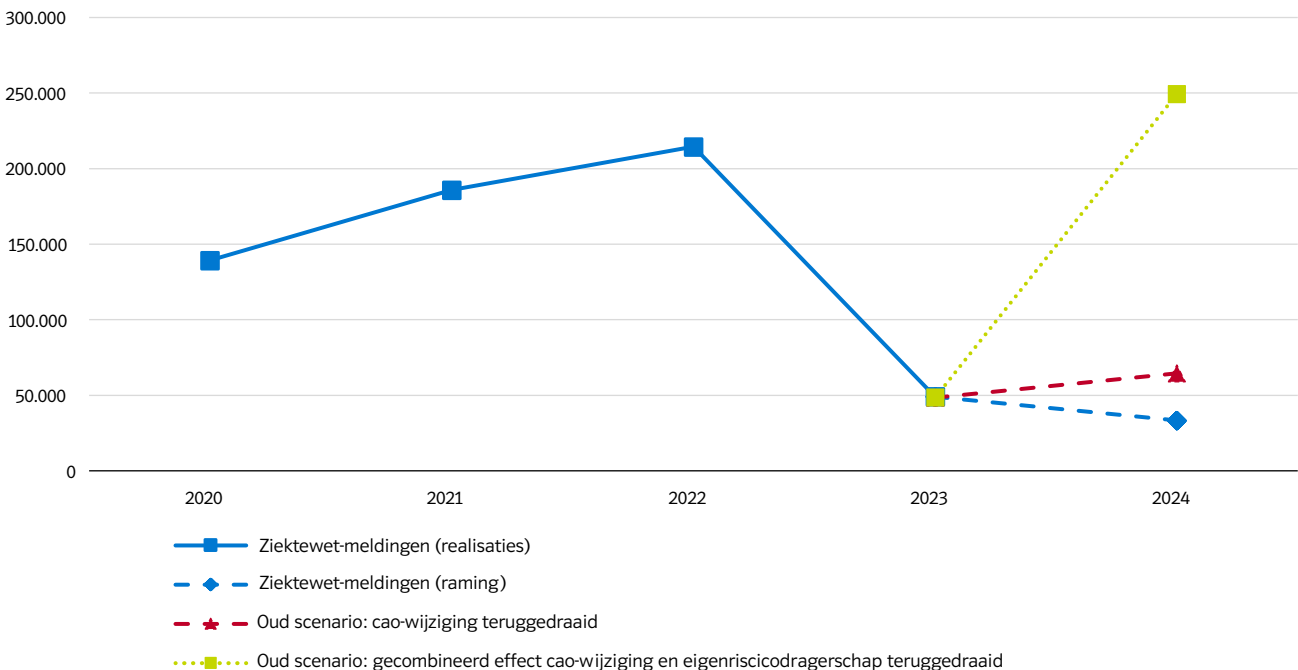
- Per 1 juli 2023 is daarnaast de cao voor uitzendkrachten gewijzigd. De wijziging houdt in dat per deze datum bij een uitzendovereenkomst met uitzendbeding de uitzendovereenkomst niet automatisch wordt beëindigd bij ziekte. Dit betekent dat veel ziekmeldingen van uitzendkrachten UWV niet zullen bereiken: uitzendkrachten zullen vaak hersteld zijn voordat hun uitzendovereenkomst afloopt en zullen zich dus minder vaak ziek melden bij UWV.

In het najaar hielden we nog rekening met drie mogelijke scenario's:

1. De cao voor uitzendkrachten blijft zoals ze is: bij een ziekmelding wordt een uitzendovereenkomst met uitzendbeding niet per direct meer beëindigd.
2. De cao-wijziging uit 2023 wordt per 1 januari 2024 teruggedraaid: hierdoor kunnen uitzendovereenkomsten met een uitzendbeding bij een ziekmelding weer direct worden beëindigd.
3. De cao-wijziging uit 2023 wordt teruggedraaid én de bedrijven die eigenrisicodragers zijn geworden, keren terug naar het publieke bestel.

Inmiddels is duidelijk dat er sprake is van het eerste scenario: de cao voor uitzendkrachten is per 1 januari 2024 voor een jaar verlengd. Het aantal daadwerkelijke meldingen voor 2023 komt vrijwel overeen met de eerdere raming en voor 2024 verwachten we als gevolg van de cao-wijziging nog een verdere daling. De wijziging was in 2023 maar een half jaar van effect en voor 2024 zal dit voor een heel jaar zijn.

Figuur 3 Aantal Ziektewet-meldingen door uitzendkrachten 2020-2023, inclusief raming 2024

Ontwikkelingen in de Wazo

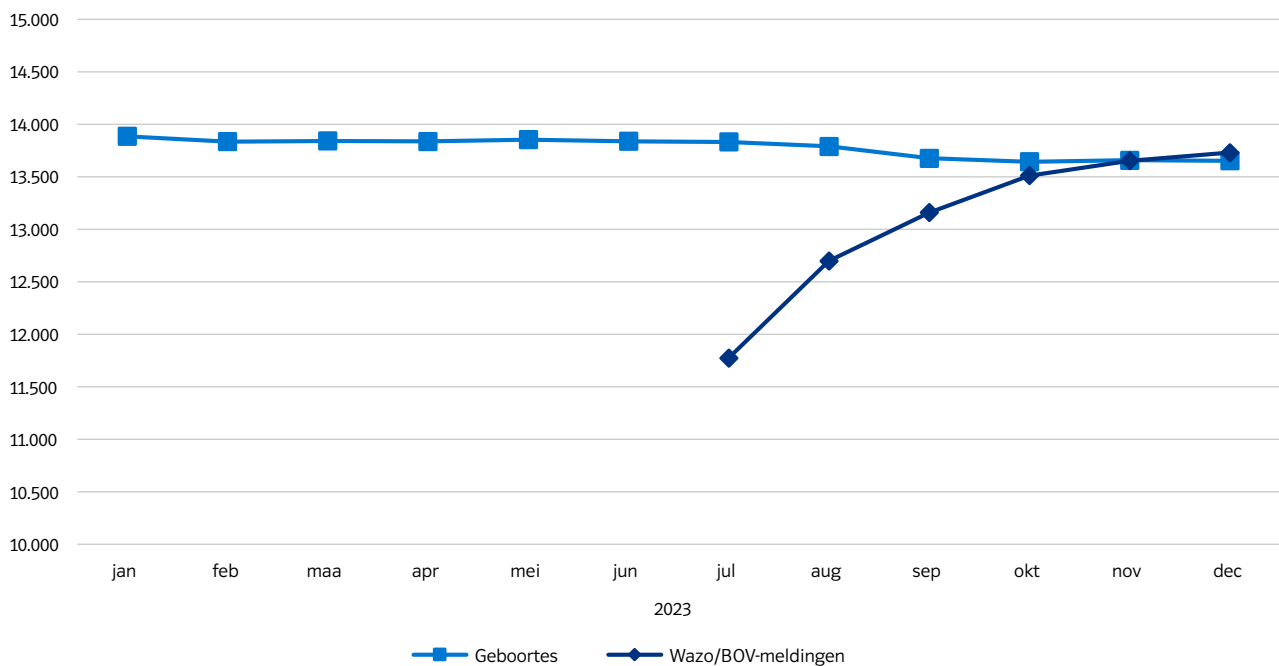
De Wet arbeid en zorg (Wazo) bestaat uit verschillende soorten verlof die loon of inkomen doorbetalen bij ouderschap. Naast de Wazo voor werknemers en zelfstandigen zijn er in de afgelopen jaren twee nieuwe regelingen bijgekomen: het aanvullend geboorteverlof (AGV) per 1 juli 2020 en het betaald ouderschapsverlof (BOV) per 2 augustus 2022. Het AGV is een aanvulling van het geboorteverlof voor een ouder waarvan de partner is bevallen: het reguliere geboorteverlof duurt één week en het AGV vult dit aan met maximaal vijf weken in de eerste zes maanden. Het BOV is een aanvullende regeling voor beide ouders en voor ouders met adoptie- en/of pleegkinderen, waarbij negen weken verlof in de eerste twaalf maanden kan worden opgenomen. Normaal gesproken kijken we bij de ramingen naar de verhouding tussen het aantal geboortes en het aantal uitkeringen en wordt deze verhouding

ook aangehouden ten opzichte van de CBS-prognose over het aantal geboortes in Nederland.

We zien dat in 2023, afgezet tegen het aantal geboortes, het aantal meldingen voor de nieuwste verlofregeling (BOV) flink is toegenomen. Aangezien het een redelijk nieuwe verlofregeling is, nemen we voor nu aan dat er sprake is van een leer- of ingroei-effect: werknemers en werkgevers moeten nog wennen aan het opnemen van dit soort verlof én het aanvragen ervan. In de tweede helft van 2023 zien we nog een groei van 10% van deze regeling ten opzichte van het aantal geboortes: van 0,9 melding per geboorte naar iets meer dan 1 melding per geboorte. Voor 2024 verwachten we dat het tempo van de groei afneemt, maar dat het gebruik nog zal blijven groeien met circa 10% over het hele jaar.

Om dit te illustreren is in figuur 4 het twaalfmaandelijks gemiddelde van de geboortes afgezet tegen het twaalfmaandelijks gemiddelde van de BOV-meldingen voor 2023. Er is gekozen voor het twaalfmaandelijks gemiddelde om maandelijkse pieken en dalen af te vlakken.

Figuur 4 Twaalfmaandelijks gemiddelde van geboortes en Wazo/BOV-meldingen

Tabel 2 Kengetallen sociale zekerheid 2019–2024 (aantallen x 1.000)*

	2019	2020	2021	2022	2023	2024 Raming
WW						
Instroom	330,0	479,1	292,5	229,0	248,7	270,0
Uitstroom	369,3	416,9	386,3	271,6	237,0	257,6
Lopende uitkeringen	223,5	285,7	191,8	149,2	160,8	173,2
Gedifferentieerde uitkeringen**	197,8	246,5	175,6	137,3	142,8	153,8
Uitkeringsjaren***	201,5	221,0	198,7	135,2	128,6	142,6
WIA						
Instroom	45,8	49,7	55,6	54,8	59,7	60,1
Uitstroom	19,9	26,6	32,7	31,2	35,0	38,3
Lopende uitkeringen	328,0	349,5	373,1	397,5	422,9	444,6
Uitkeringsjaren***	271,1	300,9	358,3	382,7	406,2	433,6
WAO						
Instroom	0,6	0,5	0,7	0,6	0,5	0,4
Uitstroom	17,6	22,5	20,7	15,2	13,7	14,2
Lopende uitkeringen	236,5	214,6	194,5	179,9	166,7	152,9
Uitkeringsjaren***	203,2	185,5	195,6	180,3	166,2	152,9
WAZ						
Instroom	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uitstroom	1,1	1,3	1,2	0,8	0,7	0,7
Lopende uitkeringen	9,7	8,4	7,1	6,5	5,8	5,1
Uitkeringsjaren***	7,8	6,8	7,1	6,3	5,6	5,0
Wajong						
Instroom	5,8	6,4	6,6	6,4	6,8	6,4
Uitstroom	6,8	7,5	5,7	5,5	5,6	5,6
Lopende uitkeringen	244,2	243,1	243,2	244,1	245,4	246,0
Uitkeringsjaren***	204,7	221,6	221,6	223,0	224,0	225,9
Vangnet-Ziektewet****						
Ziekmeldingen	420,9	457,5	489,3	554,4	393,7	392,0
Uitkeringsjaren***	97,9	106,8	106,7	101,0	100,6	100,4

* Ramingen zijn gebaseerd op het Centraal Economisch Plan 2024 (CPB).

** Gedifferentieerde uitkeringen: aantal lopende WW-uitkeringen minus de staartnuluutkeringen (zie Januarinota 2024).

*** Uitkeringsjaren (Januarinota 2024): gemiddeld aantal uitkeringen omgerekend naar fulltime equivalents. De Wajong-uitkeringsjaren zijn exclusief Wajongers werkzaam in sociale werkplaatsen.

**** Exclusief eigenrisicodragers (ERD). De aantallen van de overige wetten zijn inclusief ERD.

Bron: UWV.

Colofon

Uitgave

UWV Kenniscentrum

Postadres

Postbus 58285, 1040 HG Amsterdam

Inlichtingen

Telefoon 06 - 15 90 79 41

Auteurs

Frank
Schreuder

Marijn
Verdenius

Menno
de Vries

Volg ons

Op de hoogte blijven als er een nieuw UWV Kennisverslag verschijnt?
Dat kan. [Abonneer je op de UWV Kennisverslag e-mailalert.](#)

Disclaimer

Bronvermelding is verplicht. De informatie in het UWV Kennisverslag (UKV) is aangedragen vanuit de kennisoptiek en betreft dus niet een verantwoording of een weergave van ingenomen beleidsstandpunten van UWV.

© UWV 2024

